

ואין דנין קל וחומר מכח חומר שהוא הלכה למשה מסיני, כלומר: אם החומרא היא הלכה למשה מסיני, אינו נחשב חומר לעשות על ידו קל וחומר.

תא שמע דתניא בהדיא: **עצם כשעורה הלכה** היא שהנזיר מגלח על מגעה ועל משאה, ורביעית דם מקל וחומר אנו באים ללומדה, ואין דנין קל וחומר מהלכה.

מעיקר הדין לא היה צריך הנזיר לגלח עליה, (1) ורביעית דם הרי אנו באים ללמוד מקל וחומר מעצם כשעורה שיהא הנזיר מגלח אף עליה, ואין דנין קל וחומר מהלכה.

או דילמא: רביעית דם שהיא מטמאת באוהל הלכה למשה מסיני היא ואין לה מקור בתורה, (2) ומעצם כשעורה אנו באים ללמוד קל וחומר על רביעית דם כיון שהיא חמורה ממנה לענין טומאת אוהל —

הדרן עלך פרק כהן גדול

מסיני, אלא שמכל מקום אסור הוא כיון שאין ימי הטומאה עולין לו, ועובר על "בל תאחר".
ב. יש לתמוה: עד שאנו לומדים קל וחומר מעצם כשעורה שהלכה היא, למה לא נלמד בקל וחומר מרובע הקב עצמות שהוא מטמא באוהל, והנזיר מגלח על מגעו ומשאו אף כשאין בו עצם כשעורה, כמבואר לעיל נג ב!?

2. ביארו התוספות: דלית להו "על כל נפשות מת לא יבא [באוהל המת; האמור בכהן גדול]" רביעית דם, דאדרבה משמע דם חצי לוג, שהוא שיעור שתי נפשות רביעית דם לכל נפש, ראה שבת לא ב].

עקיבא איגר, שאף לרבי עקיבא נתקבלה הלכה, יהיה ביאור דברי רבי יהושע שנתקבלה הלכה בהדיא שלא לגלח אף על מגעה ומשאה של רביעית דם.

1. א. משום שבתורה נאמר גבי נזיר: "על כל נפשות מת לא יבוא" ואין לנו ללמוד שהנזיר מגלח אלא על אותן טומאות המטמאות בביאה דהיינו בטומאת אוהל, תוספות ולהרמב"ם בפרק ב מטומאת מת דרך אחרת במה שאמרו: "עצם כשעורה הלכה", ראה שם].

ובפשוטו, הוא הדין שכל איסורו של הנזיר ליטמא בעצם כשעורה אינו אלא הלכה למשה